

01.01.2018

Araştırmacı Yetiştirme Projesi (AYP) Alanlar ve Öncelikler

1- Kur'an İlimleri ve Tefsir

Tanım	Kur'an ilimleri, Kur'an tarihi, tefsir gibi Kur'an araştırmalarının farklı alanlarına dair araştırmaları kapsar.
Öncelikli çalışma alanları	1. Kur'an tarihi 2. Kıraat 3. Osmanlı dönemi tefsir çalışmaları 4. İslam coğrafyasının farklı bölgelerinde geç (müteahhir) dönem tefsir çalışmaları 5. Günümüz İslam Dünyasında Kur'an'a Yaklaşımlar
Başvuru önceliği taşıyan anabilim/bilim dalları	- <i>Tefsir, Kıraat</i> (İlahiyat ve İslâmî ilimler fakülteleri)

2- Hadis

Tanım	Hadis ve hadis ilimlerine dair araştırmaları kapsar.
Öncelikli çalışma alanları	1. Osmanlı dönemi hadis çalışmaları 2. İslam coğrafyasının farklı bölgelerinde geç (müteahhir) dönem hadis çalışmaları 3. Modern dönemde İslâm dünyasında hadis çalışmaları 4. Kütüb-i Sitte müellifleri üzerine incelemeler
Başvuru önceliği taşıyan anabilim/bilim dalları	- <i>Hadis</i> (İlahiyat ve İslâmî ilimler fakülteleri)

3- İslâm Düşüncesi

Tanım	Varlık teorisi, bilgi teorisi, ahlak düşüncesi, siyaset teorisi, sanat düşüncesi, eğitim düşüncesi ve medeniyetler arası mukayeseli düşünce çalışmaları gibi farklı ilim dallarını ilgilendiren ve "İslâm Düşüncesi" başlığı altında toplanabilecek alanları kapsar.
Öncelikli çalışma alanları	1. Osmanlı dönemi İslâm düşüncesi 2. Geç (müteahhir) dönem İslam düşüncesi 3. İslâm sanat düşüncesi 4. İslâm şehircilik ve mimari düşüncesi 5. Medeniyetler arası mukayeseli düşünce tarihi

Başvuru önceliği taşıyan anabilim/bilim dalları	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Kelam, İslâm Felsefesi, Tasavvuf, İslâm Mezhepleri Tarihi, Din Felsefesi, Felsefe Tarihi, İslâm Ahlâkı, İslâm Sanatları</i> (İlahiyat ve İslâmi İlimler fakülteleri), - <i>Sanat Tarihi, Mimarlık Tarihi</i> (Güzel Sanatlar ve Mimarlık fakülteleri), - <i>Felsefe</i> (İnsan ve Toplum Bilimleri ve Edebiyat fakülteleri)
--	--

4- Fıkıh

Tanım	Fıkıh ilminin fūrû, usûl ve tarih gibi farklı alanları ile mukayeseli hukuk incelemeleri alanını kapsar.
Öncelikli çalışma alanları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osmanlı dönemi fıkıh (fıkıh düşüncesi, meseleler, uygulama) 2. İslam coğrafyasının farklı bölgelerinde geç (müteahhir) dönem fıkıh çalışmaları 3. Mukayeseli hukuk incelemeleri (farklı medeniyetlere ait hukuk bilimi, hukuk felsefesi ve hukuk sistemlerinin karşılaştırmalı incelemesi) 4. İslam dünyasında sömürgeciliğin hukuk sistemlerine etkisi
Başvuru önceliği taşıyan anabilim/bilim dalları	<ul style="list-style-type: none"> - <i>İslâm hukuku</i> (İlahiyat ve İslâmi İlimler fakülteleri) - <i>Özel Hukuk, Kamu Hukuku</i> (Hukuk fakültesi)

5- Tasavvuf

Tanım	Tasavvuf ve tarikatlar tarihi araştırmalarının yanı sıra tasavvuf ilmi ile modern psikoloji ve psikiyatri bilimleri arasında mukayeseli çalışmaları kapsar.
Öncelikli çalışma alanları	<ol style="list-style-type: none"> 1. İslam coğrafyasının farklı bölgelerinde geç (müteahhir) dönem tasavvuf ve tarikatlar 2. Mukayeseli psikoloji/psikiyatri çalışmaları
Başvuru önceliği taşıyan anabilim/bilim dalları	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Tasavvuf, Din Psikolojisi</i> (İlahiyat ve İslâmi İlimler fakülteleri) - <i>Nörolojik bilimler, Psikoloji</i> (İnsan ve Toplum Bilimleri ve Edebiyat fakülteleri) - <i>Psikiyatri</i> (Tıp Fakültesi)

6- İslâm Tarihi

Tanım	İslâm tarihinin özellikle Hz. Peygamber dönemi (Siyer) ve Hulefâ-i Râşidîn dönemi ile İslâm tarihi boyunca Müslüman toplumların ve toplulukların siyasi, iktisadi ve sosyal tarihine dair araştırmaları kapsar.
Öncelikli çalışma alanları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Siyer ve Hulefâ-i Râşidîn dönemi 2. Tarihte ve günümüzde siyer ve İslâm tarihi yazıcılığı 3. Osmanlılar dönemi Arap bölgeleri tarihi 4. Timurlular ve sonrası Orta Asya'da ilimler tarihi 5. Kuzey Afrika ve Sahraaltı Afrika tarihi 6. Hint alt-kıtası tarihi 7. Rusya'da müslüman toplumlar/topluluklar tarihi 8. Çin'de müslüman topluluklar tarihi 9. Güneydoğu Asya ve Malay dünyası İslâm tarihi 10. İslâm tarihinde sosyal bir grup olarak ulemâ
Başvuru önceliği taşıyan anabilim/bilim dalları	<ul style="list-style-type: none"> - <i>İslâm Tarihi</i> (İlahiyat ve İslâmî İlimler fakülteleri), - <i>Tarih</i> (İnsan ve Toplum Bilimleri ve Edebiyat fakülteleri) - <i>Siyasi Tarih</i> (İnsan ve Toplum Bilimleri, Siyasal Bilgiler, İktisadi ve İdari Bilimler fakülteleri) - <i>İktisat, İktisat Tarihi</i> (İktisat, İktisadi ve İdari Bilimler fakülteleri)

7- Arap Dili ve Belağatı

Tanım	Arap dili ve edebiyatı tarihinin yanı sıra İslâm medeniyetinde dil felsefesi ve dil teorisine dair araştırmaları kapsar.
Öncelikli çalışma alanları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geç (müteahhir) dönem dil bilimi ve felsefesi tarihi 2. Osmanlı dönemi dil ve edebiyat çalışmaları 3. Harezmi ve Maveraünnehir bölgesi dil ve edebiyat çalışmaları
Başvuru önceliği taşıyan anabilim/bilim dalları	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Arap Dili ve Belağatı</i> (İlahiyat ve İslâmî ilimler fakülteleri) - <i>Arap Dili ve Edebiyatı</i> (İnsan ve Toplum Bilimleri ve Edebiyat fakülteleri)

8- Mantık

Tanım	İslâm medeniyetinde mantık düşüncesi ve mantık ilmi tarihine dair araştırmaların yanı sıra mukayeseli mantık çalışmalarını kapsar.
Öncelikli çalışma alanları	<ol style="list-style-type: none"> 1. Geç (müteahhir) dönem mantık düşüncesi 2. Ortaasya ve Osmanlı medreselerinde okutulan mantık metinleri ve şerh gelenekleri

	3. Mukayeseli mantık ve metodoloji çalışmaları (modern ve klasik mantık arası mukayeseli çalışmalar)
Başvuru önceliği taşıyan anabilim/bilim dalları	- Mantık (İlahiyat ve İslâmi ilimler fakülteleri) - Felsefe (İnsan ve Toplum Bilimleri ve Edebiyat fakülteleri)

9- Dinler Tarihi

Tanım	İslâm dışındaki diğer dinlere ve dini oluşumlara dair araştırmalardan oluşur.
Öncelikli çalışma alanları	1. İslâm öncesi Hıristiyan ve Yahudi mezhepleri 2. Kitâb-ı Mukaddes araştırmaları 3. Hıristiyanlık (Katoliklik, Ortodoksluk, Protestanlık) 4. Hindu ve Budist dinleri 5. Çağdaş Yahudi mezhepleri 6. Çağdaş Hıristiyan hareketleri ve Evanjelik Hıristiyanlık
Başvuru önceliği taşıyan anabilim/bilim dalları	- <i>Dinler Tarihi</i> (İlahiyat ve İslâmi ilimler fakülteleri)

10- İslâm Eğitim Tarihi

Tanım	İslâm eğitim düşüncesi, eğitim tarihi ve eğitim müesseselerine dair araştırmaları kapsar.
Öncelikli çalışma alanları	1. Osmanlı eğitim düşüncesi ve müesseseleri 2. Modern öncesi Mısır eğitim tarihi ve eğitim müesseseleri 3. Orta-Asya, Kuzey Afrika, Sahraaltı Afrika, Hint alt-kıtası ve Çin'de İslam eğitim düşüncesi ve müesseseleri 4. Medeniyetler arası mukayeseli eğitim düşüncesi
Başvuru önceliği taşıyan anabilim/bilim dalları	- <i>Din eğitimi, İslâm tarihi</i> (İlahiyat ve İslâmi ilimler fakülteleri) - <i>Tarih</i> (İnsan ve Toplum Bilimleri ve Edebiyat fakülteleri) - <i>Eğitim Bilimleri, Eğitim Tarihi</i> (Eğitim fakültesi)

11- İslâm Bilim Tarihi

Tanım	Matematik, tıp, doğa ve mühendislik bilimleri alanları ile coğrafya bilimine dair İslâm ilim ve medeniyet tarihi açısından yapılacak araştırmaları kapsar.
	1. İslâm dünyasında matematik 2. İslâm dünyasında tıp 3. İslâm dünyasında astronomi

Öncelikli çalışma alanları	4. İslâm dünyasında fizik ve mekanik 5. İslâm coğrafyacılığı
Başvuru önceliği taşıyan anabilim/bilim dalları	- <i>Astronomi ve Uzay Bilimleri, Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji</i> (Fen, Fen-Edebiyat ve Doğa Bilimleri fakülteleri), - <i>Bilim tarihi, Coğrafya</i> (İnsan ve Toplum Bilimleri ve Edebiyat fakülteleri), - <i>İslâm Felsefesi</i> (İlahiyat ve İslâmi ilimler fakülteleri) - <i>Tıp Tarihi ve Etik</i> (Tıp fakültesi) - <i>Mühendislik Bilimleri, Mekanik</i> (Mühendislik Fakültesi)

12- İslâm Topluları

Tanım	Modern dönemde Müslüman toplum ve topluluklara dair demografik, etnografik ve sosyolojik çalışmaları, bu toplumlardaki/topluluklardaki siyasî ve sosyal hareketler, mezhep ve fikrî akımlar ile dinî müesseselere dair araştırmaları kapsar.
Öncelikli çalışma alanları	1. İslâm toplumlarında dini gruplar ve sivil toplum 2. Çağdaş İslam toplumlarında din – devlet ilişkileri 3. Çağdaş İslâm toplumlarında ulema 4. Nüfus ve Göç Sorunları 5. Çağdaş müslüman azınlıklar 6. Çağdaş dünyada sekülerleşme
Başvuru önceliği taşıyan anabilim/bilim dalları	- <i>Mezhepler Tarihi; Fıkıh; Din Sosyolojisi; Dinler Tarihi</i> (İlahiyat ve İslâmi ilimler fakülteleri), - <i>Nüfusbilim, Sosyoloji, Antropoloji</i> (İnsan ve Toplum Bilimleri ve Edebiyat fakülteleri), - <i>Siyaset Bilimi, Sosyal Psikoloji, Ekonomi/İktisat</i> (İktisat, İktisadi ve İdari Bilimler ve Yönetim Bilimleri fakülteleri)

BİLGİ ve İLETİŞİM

E-posta : ayp@isam.org.tr

Web : www.isam.org.tr/ayp

İbrahim KÖSE (AYP Proje Yürütücüsü)

T. +90 216 988 10 00 (dâhilî 1091)

F. +90 216 474 08 74